Johdanto lasten hyvään kohteluun Sospron lastenkodeissa

Tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä yksikön koko henkilöstön ja sinne sijoitettuna olevien lasten kanssa. Suunnitelma kertoo, miten tässä yksikössä tuetaan sijoitettujen lasten itsemääräämisoikeutta sekä vahvistetaan avoimuutta ja yhteisymmärrystä yhteisistä säännöistä ja yksikön toimintatavoista arjessa. Tämän suunnitelman laatimista ohjaa Sospron yhteinen Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma ohje.

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma (Lsl 61b§) Opaali

Tervetuloa Opaaliin!

Olemme iloisia saadessamme sinut Opaalilaiseksi. Meidän on tarkoitus tukea sinua niin, että tulet kuulluksi ja nähdyksi juuri sellaisena, kun olet!

Sinulla on oikeus turvalliseen toiminta- ja kasvuympäristöön, hyvään hoitoon ja kasvatukseen, sekä ikääsi sopivaan tukeen ja valvontaan. Me Opaalin aikuiset huolehdimme näistä asioista ja välitämme sinusta.

1. Sinun itsemääräämisoikeutesi vahvistaminen, tukeminen ja ylläpito

”-Itsemääräämisoikeus tarkoittaa sinun oikeuttasi tehdä elämääsi koskevia valintoja ja päätöksiä, sekä toteuttaa niitä. Itsemääräämisoikeutta ja perusoikeuksia voidaan kuitenkin rajoittaa oman ja muiden turvallisuuden takaamiseksi. ”

Opaalissa saat olla juuri sellainen kuin olet. Me huomaamme sinussa hyvän.

2. Hyvä hoito ja kasvatus

Opaalissa sinulla on oikeus hyvään hoitoon ja kasvatukseen. Tämä tarkoittaa lasten oikeuksia turvaavaa, vahvuusperustaista, hyvän huomaamisen ja PACE-asenteen kautta toteutettua kuntouttavaa palautetietoista työskentelyä. Sinulta tullaan kysymään asiakaskokemuskyselyn kautta palautetta säännöllisesti

Sinulle nimetään Opaalissa omaohjaajat, jotka kulkevat rinnallasi arjessa. Omaohjaajan tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde sinuun. Omaohjaajat viettävät kanssasi
aikaa viikoittain ja heidän kanssa saat keskustella, pohtia ja arvioida tavoitteita sekä sopia yhteisistä käytännön sopimuksista, mitkä edistävät hyvinvointiasi.

Sinun tulee saada osaksesi ymmärrystä, turvaa ja hellyyttä sekä aikuisen läsnäoloa. Sinun mielipiteesi ja toiveesi
huomioidaan sinun hoidossasi.
Sinun vahvuuksiasi ja voimavarojasi tunnistetaan myönteisen ja hyväksyvän työotteen kautta.

3. Mitä ovat rajoitustoimenpiteet ja lapsikohtainen arviointi

Rajoittamistoimenpiteet ovat aina viimeinen keino puuttua. Kasvatukselliset käytännöt ovat ensisijaisia tapoja turvata sinun kasvusi ja kehityksesi sekä hyvä kohtelu. Mikäli rajoitustoimenpiteisiin
on ryhdyttävä, on keinoista aina valittava lievin mahdollinen vaihtoehto ja rajoitustoimenpide on lopetettava heti, kun se on mahdollista.
Opaalissa aikuiset turvaavat sinulle hyvän ja turvallisen lapsuuden sekä oikeuden olla lapsi.

Sinua kuunnellaan, olet turvassa ja saat tarvitsemaasi tukea. Aikuisten tehtävä on auttaa sinua ja tehdä päätöksiä yhdessä kanssasi aina kun mahdollista.

Luettelo rajoitustoimenpiteistä:

62 § Yhteydenpidon rajoittaminen
65 § Aineiden ja esineiden poisottaminen lastensuojelulaitoksessa
66 § Henkilöntarkastus
66a § Henkilönkatsastus
67 § Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen
68 § Kiinnipitäminen lastensuojelulaitoksessa
68a § Kiinnipitäminen lapsen luvatta lastensuojelulaitoksesta poistumisen ehkäisemiseksi
69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen
69a § Luvatta lastensuojelulaitoksesta poissaolevan lapsen etsintä ja palauttaminen
69b § Lapsen kiinniotto
69c § Kiinniotetun lapsen kuljettaminen
70 § Eristäminen
74 a § (417/2007) Lapsikohtainen arviointi

3.1 Miten Opaalissa varmistetaan lasten ja aikuisten turvallisuus

Opaalissa työskennellään sen eteen, että turvattomuutta, eikä väkivaltatilanteita pääsisi syntymään. Jokaisella lapsella ja aikuisella on oikeus niin henkiseen, kuin fyysiseen koskemattomuuteen. Yhtenä tärkeimpänä ennaltaehkäisevänä toimena toimii sinulle sopivan strukturoidun arjen löytäminen sekä sinun vahvuuksien vahvistamisen hyvän huomaamisen kautta.

3.2 Miten Opaalissa pyritään ennaltaehkäisemään rajoitustoimenpiteiden käyttöä

Sinun kanssasi lähtökohtana on rakentaa ennakoiva, vahvuusperustainen ja osallistava arki. Sinun kanssasi tehdään tuki- ja turvallisuussuunnitelma, jossa kuvataan, miten sinun kanssasi on hyvä toimia ja miten aikuinen auttaa sinua pääsemään yli hankalista tilanteista tai tunteista.

Aikuinen auttaa sinua taitojen harjoittelussa:

Uhka- ja vaaratilanteissa tehdään aina ilmoitus turvallisuuspoikkeamasta Sospron toimintajärjestelmään (IMS) sekä ilmoitetaan vakavasta uhka- vaara ja väkivaltatilanteesta yksikön johtajalle, vanhemmille sekä sosiaalityöntekijälle sekä tarvittaessa poliisille. Turvallisuuteen liittyvät uhka-, vaara ja väkivaltatilanteet käsitellään työryhmissä, alueenjohtoryhmissä sekä työsuojeluorganisaation toimesta säännöllisesti.

3.3 Miten Opaalissa käytetään rajoitustoimenpiteitä

Lastensuojelulaki määrittää miten rajoitustoimia tulee käyttää.

3.4 Miten Opaalissa toimitaan rajoitustoimenpiteiden käytön jälkeen

Aikuisen on kirjattava Nappulaan rajoitustoimenpide ja siihen johtanut tilanne sekä sinun mielipiteesi tilanteesta. Rajoitustoimenpiteen jälkeen sinun kanssasi keskustellaan tapahtuneesta ja pohditaan yhdessä, miten jatkossa voitaisiin toimia eri tavalla.

Rajoitustoimenpide kirjaukset annetaan sinulle, vanhemmillesi ja sosiaalityöntekijälle tiedoksi kirjallisesti. Rajoitustoimenpiteen jälkeen tehdään aina arvio rajoitustoimenpiteen käytöstä. Siinä arvioidaan rajoitustoimenpiteen perusteita, sinun kokemustasi rajoitustoimenpiteestä ja keinoja, joiden avulla voidaan jatkossa välttää rajoitustoimenpiteisiin turvautuminen.

Rajoitustoimenpiteen jälkeen:

3.5 Lapsen ohjaaminen muutoksenhaun ja kantelun osalta

Koska olet alle 12-vuotias, niin Opaalin ohjaaja auttaa sinua olemaan yhteydessä omaan huoltajaasi ja omaan vastuusosiaalityöntekijääsi, joille voit kertoa ajatuksistasi. Opaalin aikuisilla on kaikki sinun alueesi yhteystiedot toimistossa ja kaikilla aikuisilla on velvollisuus auttaa sinua.

4. Suunnitelman laadinta, päivittäminen ja yksikön asiakkaiden tiedottaminen

Opaalissa hyvää kohtelua- suunnitelmaa käydään sinun kanssasi läpi tulovaiheessa ja saat mahdollisuuden osallistua sen tekemiseen. Suunnitelmaa arvioida ja tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa useammin sinun kanssasi.

Suunnitelma on sijoitettu Opaalissa kaikkien nähtäville ja se lähetetään myös tiedoksi sinun asioistasi vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Hyvän kohtelun suunnitelman päivitys:

Aika: 22.10.2026

Paikka: Nokia

Hyväksyjä: Toiminnanjohtaja Miia Nippala

SOSPRO

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma (Lsl 61b §)
Opaali

Tervetuloa Opaaliin!

Olemme iloisia saadessamme sinut Opaalilaiseksi. Meidän on tarkoitus tukea sinua niin, että tulet kuulluksi ja nähdyksi juuri sellaisena, kun olet!

Sinulla on oikeus turvalliseen toiminta- ja kasvuympäristöön, hyvään hoitoon ja kasvatukseen, sekä ikääsi sopivaan tukeen ja valvontaan.
Me Opaalin aikuiset huolehdimme näistä asioista ja välitämme sinusta.

1. Lapsen itsemääräämisoikeuden vahvistaminen, tukeminen ja ylläpito

Sinulla on oikeus tehdä omia valintoja ja päätöksiä elämästäsi. Itsemääräämisoikeutta voidaan kuitenkin rajoittaa, jos se on tärkeää sinun tai muiden turvallisuuden takia.

Esimerkkejä:

- Saat pitää yhteyttä läheisiin ihmisiin.
- Teemme yhdessä päivä- ja viikko-ohjelman.
- Saat harrastaa ja kokeilla kiinnostavia harrastuksia.
- Saat sisustaa huoneesi itsellesi viihtyisäksi.
- Saat päättää omasta ulkonäöstäsi.
- Sinulla on omat arvot ja saat olla oma itsesi.
- Saat hyvää hoitoa ja olet mukana sen suunnittelussa.
- Sinulla on oikeus koskemattomuuteen.
- Saat käyttää omaa rahaa.
- Opaalissa on kerran viikossa lasten kokous, jossa voit kertoa toiveistasi ja vaikuttaa Opaalin arkeen.

**Opaalissa saat olla juuri sellainen kuin olet.
Me huomaamme sinussa hyvän.**

2. Hyvä hoito ja kasvatus

Sinulla on oikeus hyvään hoitoon ja kasvatukseen.

Sinulle nimetään omaohjaajat, jotka kulkevat rinnallasi arjessa. Omaohjaajan tärkein tehtävä on luottamuksellisen suhteen luominen. Omaohjaajat viettävät kanssasi aikaa viikottain ja heidän kanssa voit keskustella, pohtia ja arvioida tavoitteita sekä sopia yhteisistä käytännön asioista.

Opaalissa hyvä hoito ja kasvatus perustuu turvalliseen arkeen, turvallisiin rajoihin, kaikkia lapsia kunnioittamiseen. Saat ymmärrystä, turvaa, hellyyttä ja aikuisen läsnäoloa. Sinun mielipiteesi ja toiveesi huomioidaan. Vahvuuksiasi ja voimavarojasi tunnistetaan.

Opaalissa:

- Kaikilla on turvallinen olo ja oma tila.
- Muista kysyä lupa (saanko koskea/leikkiä/tulla huoneeseesi...).
- Kaikki tunteet ovat ok.
- Harjoitellaan aikuisen tuella niiden ilmaisua (mikään ei mene rikki, ketään ei satu).

3. Mitä ovat rajoitustoimenpiteet ja lapsikohtainen arviointi

Rajoitustoimenpiteitä käytetään vain viimeisenä keinona, jos se on todella tarpeen. Ne ovat turvallisuutesi takia.

Rajoitustoimenpiteitä ovat esim:

- Yhteydenpidon rajoittaminen (62 §, 63 §)
- Aineiden ja esineiden poisottaminen (65 §)
- Henkilöntarkastus (66 §), henkilönkatsastus (66 a §)
- Omaisuuden ja tilojen tarkastaminen (67 §)
- Kiinnipitäminen (68 §, 68 a §)
- Liikkumisvapauden rajoittaminen (69 §, 70 a §)
- Lapsen kiinniotto ja kuljettaminen (69 b–c §)
- Eristäminen (70 §)
- Rajoitustoimenpiteiden kirjaaminen (74 §)
- Lapsikohtainen arviointi (74 a §)

Sinua kuunnellaan, olet turvassa ja saat tarvitsemaasi tukea. Aikuiset auttavat sinua.

3.1 Miten varmistamme turvallisuuden?

Teemme yhdessä suunnitelmia, jotta arki on ennakoitavaa ja turvallista. Vahvistamme taitojasi ja vahvuuksiasi. Jos tapahtuu uhka- tai vaaratilanne, aikuiset ilmoittavat siitä ja käsittelevät asian yhdessä.

3.2 Rajoitustoimenpiteiden käyttö yleisesti

Rajoitustoimenpiteitä käytetään vain, jos olet huostaanotettuna tai kiireellisesti sijoitettuna. Se on sinun suojaksesi.

- Rajoitus ei koskaan ilman hyvää syytä.
- Huomioimme ikäsi, kehitysvaiheesi, kulttuurisi ja uskonnosi.
- Kerrot ajatuksesi ennen ja rajoituksen aikana.
- Viimeinen keino suojata hyvinvointiasi.
- Aikuinen kohtelee sinua hyvin.
- Rajoitus loppuu heti, kun sille ei ole enää tarvetta.

Sinun turvallisuutesi on tärkeää.

3.3 Miten yksikössä käytetään rajoitustoimenpiteitä?

Rajoitustoimenpiteet ovat mahdollisia vain, jos olet huostaanotettuna tai kiireellisesti sijoitettuna. Aikuinen arvioi aina tarpeen ja kuuntelee sinua. Rajoituksen aikana sinua tuetaan ja kohdellaan hyvin. Kirjaukset tehdään Nappulaan ja annetaan tiedoksi sinulle, vanhemmillesi ja sosiaalityöntekijälle.

3.4 Miten toimitaan rajoitustoimenpiteiden käytön jälkeen?

Aikuinen kirjaa Nappulaan rajoitustoimenpiteen ja siihen johtaneen tilanteen sekä sinun mielipiteesi. Keskustelemme yhdessä tapahtuneesta ja pohdimme, miten jatkossa voidaan toimia toisin. Kirjaukset annetaan sinulle, vanhemmillesi ja sosiaalityöntekijälle tiedoksi kirjallisesti. Teemme aina arvion rajoitustoimenpiteen käytöstä: arvioimme perusteita, sinun kokemusta ja keinoja, joilla vältetään tarpeetonta rajoitustoimenpiteisiin turvautumista.

3.5 Lapsen ohjaaminen muutoksenhaun ja kantelun osalta

Koska olet alle 12-vuotias, Opaalin ohjaaja auttaa sinua olemaan yhteydessä huoltajaasi ja vastuusosiaalityöntekijääsi. Saat tärkeät yhteystiedot ja tukea. Jokaisella aikuisella on velvollisuus kertoa sinulle oikeuksistasi ja auttaa sinua, jos haluat ilmoittaa saamastasi kohtelusta tai hakea muutosta päätöksiin.

Opaalissa jokainen lapsi on tärkeä ja saa hyvää kohtelua!

SOSPRO

HYVÄN KOHTELUN SUUNNITELMA

Tämä suunnitelma auttaa aikuisia pitämään sinusta hyvää huolta.
Sinä olet tärkeä.

NIMI: _____ SYNTYMÄAIKA: _____

PÄIVÄMÄÄRÄ: _____

1. MINUN OIKEUTENI

- Minua kohdellaan ystävällisesti.
- Saan kertoa, mitä ajattelen.
- Minulla on oikeus omaan rauhaan.

2. MINUA KUUNNELLAAN

- Aikuiset kuuntelevat minua.
- Saan kertoa tunteistani.
- Aikuiset auttavat minua.

3. TURVALLINEN ARKI

- Minulla on turvallinen paikka asua.
- Saan leikkiä ja oppia.
- Aikuiset auttavat minua.

4. MITEN VOIN VAIKUTTAA

- Minun mielipiteitäni kysytään minua koskevissa asioissa.
- Voin kertoa, mitä minusta tuntuu.
- Minua kannustetaan kertomaan toiveistani ja ajatuksistani.

5. JOS MINUA KOHDELLAAN VÄÄRIN

- Jos minua kohdellaan huonosti tai loukkaavasti, minulla on oikeus saada apua.
- Voin kertoa asiasta turvalliselle aikuiselle.
- Aikuisten tukena ja minua tuetaan.

6. SUUNNITELMAA SEURANTA

- Tämä suunnitelma käydään läpi säännöllisesti.
- Sitä päivitetään, kun kasvan ja tilanteeni muuttuu.
- Minulla kysytään, mitä mieltä olen suunnitelmasta.
- Seuraava tarkastelu: _____

7. TÄRKEÄT IHMISET JA YHTEYSTIEDOT

Minua auttavat aikuiset:

1. _____ Puh. _____
2. _____ Puh. _____
3. _____ Puh. _____

Muita tärkeitä yhteystietoja:

_____

_____

_____

8. RAJOITUSTOIMENPITEET (lastensuojelulain mukaiset)

Rajoitustoimenpiteitä käytetään vain, jos se on välttämätöntä minun tai toisten turvallisuuden vuoksi.
Niitä käytetään mahdollisimman vähän ja vain hetkeksi.

1. LIIKKUMISEN RAJOITTAMINEN
Aikuinen voi estää minua menemästä johonkin, jos se on vaarallista.

2. KOSKETUKSEN RAJOITTAMINEN
Aikuinen voi pitää minua paikallani hetken, jos olen vaarassa saattaa itseäni tai muita.

3. KIINNIPITÄMINEN
Aikuinen voi olla hetken kanssani erillisessä paikassa, jos tarvitsen rauhoittumista.

4. ESINEEN POISTAMINEN
Aikuinen voi ottaa pois jotain esineitä, jos se on vaarallinen.

5. YHTEYDENPIDON RAJOITTAMINEN
Aikuinen voi rajoittaa yhteyksiä koteen, jos se on välttämätöntä minun tai toisten suojelemiseksi.

Minua kohdellaan hyvin joka päivä.
Minä olen tärkeä. Minulla on oikeus olla turvassa.

Suunnitelma tehty yhdessä kanssani:

Allekirjoitukset: _____ _____ _____

Lapsi | Työntekijä | Huoltaja tai muu läheinen